

ISLAM I MUSLIMANI U POLJSKOJ

Islam je u Poljsku došao prije šest stoljeća posredstvom Tatara, za koje možemo sa sigurnošću ustvrditi da su bili najbolji misionari islama u Aziji i Europi. Nema skoro ni jedne europske zemlje u koju Tatari nisu donijeli islam, osim zemalja Balkana. Čak se može reći da su Tatari donijeli islam i Bošnjacima kada su ovi bili u staroj domovini na obalama Azovskoga mora. Arhitektura drvenih džamija i munara je tatarska, a poznato nam je koliko je takvih u BiH.

Prema riječima poljskoga muftije Ahmeda Tomasa Moskijeviča u Poljskoj trenutno ima oko 30.000 muslimana, a prije drugog svjetskog rata bilo ih je preko 150.000. Najviše ih je stradalo zajedno s ostalim Poljacima u Katinskoj šumi, ali i 1944. godine kada su okupacione sovjetske trupe srušile 15 džamija i pobile mnoštvo muslimana. Ni njemački okupator nije bio sklon pripadnicima islama. Pretpostavlja se da ih je ubijeno od strane Nijemaca desetak tisuća.

Ono što nije učinio rat učinila je asimilacija, a naročito nakon Drugog svjetskog rata. Muftija Ahmed tvrdi da je asimilirano preko pedeset tisuća muslimana i to mahom putem ženidbe i udaje s pripadnicima drugih religija. Poljska je sve do pada komunističkog režima bila jedna od rijetkih zemalja koja muslimanima nije dopuštala gradnju mesdžida niti bilo koje druge vjerske aktivnosti. Od 35 džamija koje su zatečene Drugim svjetskim ratom samo su dvije ostale za uporabu, sve je ostalo srušeno ili pretvoreno u druge svrhe.

Islam je u Poljskoj službeno priznat 1936. godine. Vlada je to učinila iz zahvale za ne mali doprinos muslimana u Prvom svjetskom ratu. Već 1927. godine, unatoč činjenici da islam nije bio priznat Vlada je registrirala Islamsku zajednicu pod nazivom *Islamski poljski savez*. Naj sretnije trenutke muslimani su imali između dva svjetska rata. Zlatni dani prestaju ulaskom okupacionih trupa Sovjetskog Saveza i Njemačke, kada počinju goleme nevolje poljskih muslimana.

Trenutni poljski Ustav izjednačio je prava pripadnika svih vjerskih zajednica. Naravno da je poljska Katolička crkva ostala neslužbeno državna i njena su prava kud i kamo veća od drugih, pa tako i od muslimana, što je sasvim prirodno. Prema izjavama poljskoga muftije kod Poljaka se javlja vidan interes za islam i njegova rješenja brojnih životnih pitanja. Prema njegovoj izjavi nekoliko stotina Poljaka je prihvatilo islam. Mišljenja smo međutim, a na osnovu brojnih neovisnih izvora da muslimani u Poljskoj još uvijek žive u predrasudama. Islamskoj zajednici još uvijek nije priznato pravo vjeronauka u osnovnim i srednjim školama, još uvijek se sumnjičavo gleda na njihove napore da grade mesdžide i osnivaju druge vjerske ustanove. To cijenimo po nedavnoj vijesti da su stanovnici Varšave protestirali protiv izgradnje Islamskoga centra u Varšavi.

Najveći problem poljskih muslimana je nedostatak imama i muallima. Neke islamske ustanove iz inozemstva, a među njima i sveučilište el-Ezher, ponudili su svoje misionare, ali vjerske vlasti nerado prihvaćaju ponudu jer navodno Poljaci slabo poznaju strane jezike, a posebice arapski, dok Arapi i drugi islamski misionari ne govore poljski jezik.

Na pitanje kakav je položaj muslimana nakon 11. rujna 2001. godine, poljski muftija kaže da se nije ništa promjenilo, što sumnjamo s obzirom da su svi muslimani na Zapadu, a posebice u Europi proživljavali teške trenutke nakon tog terorističkog čina, za koga su najblaže rečeno bili osumnječeni.

Petkom se održavaju predavanja iz arapskog jezika u jedinom varšavskom mesdžidu. U blizini džamije nalazi se restoran u kome muslimani mogu objedovati shodno šerijatskim uvjetima. Prije nego je otvoren jedini mesdžid u Varšavi 1991. muslimani su obavljali namaze u egipatskom veleposlanstvu. U glavnom gradu Varšavi živi oko pet tisuća muslimana.

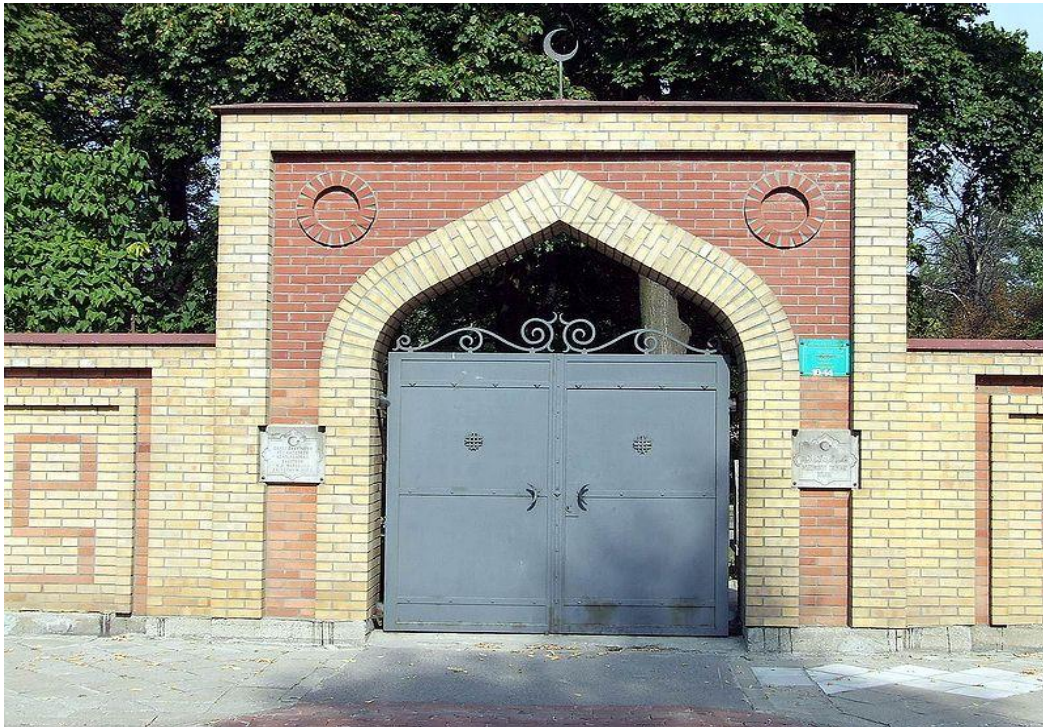
Muslimani predstavljaju svega 0,1% od ukupno četrdeset milijuna Poljaka. Iako su manjina oni su intelektualno vrlo jaki. Ima književnika, pjesnika, liječnika, inženjera, ali i sportaša i drugih zanimanja.

Tatarska džamija u Bohaniki

Tatarska džamija u Krušnjanu koja je vrlo stara kao i ona u Bohaniku

Ulaz u muslimansko groblje u Varšavi koje su osnovali Tatari

Džamija u Gdansku je jedina sagrađena nakon pada komunizma

Simbolični minareti na jedinom mesdžidu u Varšavi